

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BACS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet,
hova minden a lap szemléi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adátnak vissza.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban.
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.

Neptanítókna egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1,50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:

Vasárnap és esütörtökön.

Városunk és a regále.

A szombati rendkívüli közgyűlésnek legfontosabb tárgya a regalének bérbevétele tárgyában hozott határozat volt. A pénzügyminiszter ugyanis felajánlotta a városnak a regalét évi 41600 frt bérösszegért.

A közgyűlés hosszas tanácskozás után végre abban állapodott meg, hogy 38000 frt bérösszeget, mint maximumot fog a miniszteriumnak felajánlani, anélkül, hogy valaki is megbotránkosásának adott volna kifejezést a kért bérösszeg magassága fölött.

Nem akarjuk jelen cikkünk keretében a regale jogosultságát általában megvitatni, nem szólunk arról sem, hogy a regále, mint középkori kiváltság a 19-ik században, mint a jogegyenlőség korában egyáltalán eltörölendő, épp úgy, mint, hogy eltöröltették 48-ban a nemeségi előjogok.

Belátjuk azt, hogy az állam szomorú pénzügyei folytán nem mondhat le a regaléból folyó jövedelmekről és nem azért vette meg a regalét a magántulajdonosoktól, hogy az ukor szemellenének és jövedelményeinek eleget tegyen, azokat eltörülve. Megengedjük, hogy az állam, ha már oly nagy terhet vállalt magára jövedelmét is huzzon a regaléból, de már azt nem, hogy a regale megváltásával **uzsora üzletet üzzön.** Hogy pedig uzsora üzletet üz vele, bizonyítja Zombor sz. kir. város esete.

Az állam Zombor városnak a regale jogért fizet 680,000 forintot. Ezen összeg után fizet 4½% kamatot, tehát 30.600 forintot. Ha tehát az állam magasabb szempontból, polgárainak jólétét tekintve, véve vállotta meg a regalét, s nem üzérkedési szempontból, akkor meg kell elégedve lennie avval, ha a regalé bérbeadása által a megváltási összeg utáni járó kamatokat fedezendő: első kötelessége pedig bérbeadni a regalét azoknak, kiktől megvette.

A pénzügyminiszter e kötelességének eleget vett tenni, midőn a várost bérbevételeire hívta fel, de mily bérösszeg fejében? 11000 frtnál fizessen a város többet, mint a mennyit regale-tulajdonjogáért évente tőle kap. Tehát a város saját regaléját bérbe akarván venni 35,8%-kal többet kellene fizetnie, mint a mennyit az hoz neki, a megváltási összeg után járó 4½% kamatból 80 év után, mert akkor lesz kénytelen az állam beváltani a regale kötvényeket; 3.334000 forint bért kapott az állam tőlünk akkor azért a 680000 forintért, melyet nekünk megváltás czimén fizetett.

A Tisza-kormány tehát valódi uzsora üzletet üz velünk. Idáig jutottunk tehát már a Tisza regime alatt, annyira rozsol állanak tehát a pénzügyeink, hogy a miniszternek uzsoráskodnia kell.

De ha így is van: a városnak erkölcsi kötelessége lett volna a miniszter e gseftelő eljárása ellen ünnepléses óvást tenni, s figyelmeztetni arra, hogy oly állam, melyben uzsora-törvény van, az állam maga nem uzsoráskodhatik.

A helyett azonban mit csináltak városatyáink? Bartha József bizottsági tag beszédjének volt egyedül oly színezte, mintha áltálná és nem helyeselné a miniszter eljárását, de tartózkodott azt jellemezni, csak a város pénzügyi érdekét tartotta szem előtt és javasolta, hogy a város 35000 forintnyi maximumot ajánljon fel. A főispán és polgármester azonban ezen összeget nevétségesekevénynek látták és magasabb összeg felajánlását javasolták.

A polgármester 38000 frtot javasol felajánlani és reméli, hogy annyért talán ide fogja azt adni a miniszter.

Mi sokkal jobb véleménnyel óhajtunk viseltetni a pénzügyminiszter iránt, semmint „handlé”-nak tartanók, mert feltesszük róla, egy pénzügyminiszterről azt,

— Mondasz valamit, ez Ulysses szakasztott képmása, egy indítványom van, akaszuk fel Ulysses helyett.

Az előőrs nem mond igazat, szolt Sinon; mert ő nem fogott el engem, hanem önmagam jelentkeztem foglyul. Vigyetek a király elé!

— Mi a neved? — kérde a király, — mi a vallásod és mi a mesterséged?

— Sinon a nevem, felelt büszkén a fogoly — vallásom görög, mint a tietek; mesterségem a háboru.

— Gonosz mesterség — szolt közbe Neptun papja, Laocoon.

— Beszélj tovább családodról.

— Nincs családom. Arva vagyok. Ulysses kiirtotta véreimet. Atyám, míg neve jó hangzásu volt az országban Palamedes fegyvertársához küldött apróddul, hogy oldala mellett megtanulja a veszély iskolájában a hadi életet, Ulysses ármanya ott is elért. Előbb földalta atyámat, mint árulót; aztán engem. Megköveztek. Ez ifjuságom története.

Az elbeszélés hatott mind a királyra, mind környezetére. Az árvait sajnálni keztek, a megkövezett ifjubar mártírt láttak. Valóban sok erélyt tanult Sinon Palamedes mellett, de legjobban megtanulta a képmutatást.

Látván fölébredni a trójaiakban a részvétet sorsa iránt, átment a részvétgerjesztésből merészen a kihívásba:

— De mit beszéltek én nektek, folytatá — hisz előttek minden görög egy huron pendul; itt vagyok; — öljetek meg! hisz megjutalmaz érte majd gazdagod a fondor Ulysses!

— Beszélj tovább! — parancsola a király — szólj a görögök hadi erejéről, allasáról hova vonultak s visszatérnek-e?

Sinon most körültekintve s átfutva szemével a trójai tábor fekvését, sáncait, betanult biztossággal mondta; ha a szelek kedveznek, a görög had visszatér Micenébe.

— Kegyelmet nyersz, — folytatá a király, — ha kérdéseimre egyenesen felelsz. Mit jelent először az a roppant nagy szörnyeteg?

— Az nem szörnyeteg — felelt Sinon szent borzalommal — hanem a Palladium!

hogy a szolidárnak legalább színezetét óvja, és szabott árai lesznek.

De vegyük tekintetbe a felajánlott összeget. Maga a polgármester bevallja, hogy 38000 forint mellett a városnak nem lesz ugyan haszna, de nézete szerint kára sem. Csakhogy a polgármester ur igen téves alaplól indul ki, midőn a legutolsó három év jövedelmének átlagát veszi alapul. A legutolsó három év átlagos tiszta jövedelme volt ugyan 39000 forint, de azt a polgármester ur nem vette, ugylátszik figyelembe, hogy akkor nem volt még se szeszdó, se magasabb keresmáltatási díj, melyeknek következtében kevesebb szesz és kevesebb bor fog fogyasztatni. Azt is tekintetbe kellett volna vennie, hogy a legutóbbi 3 év jó termő év volt. Ha tehát mindezek után a regale nem hozott az előbbi három évben 39000 frtnál többet a városnak, biztossággal állíthatjuk, hogy ezental meg 36000 frtot sem fog hozni. Minek tehát nekünk újabb deficit? Egyes keresmárosok nagyobb kényelmességet végett nem szabad a városnak újabb terhet magára vállalni.

Egyáltalában nem értjük, mért irtóznak attól, hogy Zombor város regaléját magánbéröl fogja kivenni, miéрт ijeszgeti a polgármester oly mumussal a bizottsági tagokat, mely nem létezik. Nevezetesen azt mondja, hogy a regalé béröl fogja osztogatni a keresmáltatási jogokat, a regalé béröl majd csak saját borát méreti s megtöltja majd a keresmárosnak, más bornak mérését, hogy megfosztja a keresmárosokat kenyerüktől, egyeseknek megtöltván a bormérést stb. stb.

Ilyen hatalommal a törvény nem ruházta fel a regalé-bérölöt, attól tehát nem kell tartanunk.

Véleményünk szerint a városnak nem kell oly szerződést megkötni, melyből előre látja, hogy kára lesz.

De mit törődik mindezzel a mi „közigazgatási kapacitás”-unk, a mi „szeretve tisztelt” főispánunk, mi-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

SINON.

Beszély: Híadortól.
(Folytatás.)

IV.

Ha most a trójai háború valódi okát kutatjuk, alig merjük bevallani, hogy az korán sem az Eris-alma volt, mely miatt Juno és Venus meghasonlottak, vagy a Páris által elrabolt Helena; hanem annak egy mélyebb politikai oka volt: a világuralom.

Juno ugyan is hírneves Trójából át akarta helyezni a világuralmat Kartagóba.

Páris, valamint Helena, csak eszközök voltak.

Természetes, hogy a sértett nő hiúság mindig bő forrása volt a harc viszállyainak; de a politikai érdek, a népfajok versenye, a nemzeti büszkeség mégis százszor ádásabb emelője a vérenek, mint amaz. Junónak mindegy volt akáarki önt nektárt kelyhébe, akár Ganymed, akár Hébe, csak nektár legyen; de ki uralkodjék a föld kerekén, a latin vagy a görög népfaj-e? ez már nem volt közönyös rá nézve.

Tehát jogáért folyt a háboru.

Ezt Virgil így indokolja:

„Egy ós város állt, Junónak régi kegyene,
Híres Kartagó . . .

Junó, mint mondják, más földnél többre becsülte,
Többre Samosnál is, itt állt hadszekere, pajzsa,
E kedvone várost, ez volt hó vágya titokban,
Naggyá tenni utóbb, ezt tenni világnak urává.”

De kövessük tovább Sinon eszelvényeit.

— Egy kémet fogtunk, — jelenték az előőrsök a cirkáló tisztnek.

— Vigyék a királyhoz!

— Lássuk a jó madarat.

— Sanda mint a Stix kormányosa.

— Phoebusra! — mondom ezt az arcot láttam valahol, nagyon hasonlít ahoz, ki fülemet levágta.

— Hazudsz áruló! kiáltá közbe Laocoon — az nem a Palladium, hanem hadi gép.

Sinon mosolygott és a királyhoz fordulva, titokteljesen folytató:

— Istenfélő király; ne hallgass e lázadó jósra, az csakugyan Minerva jelképe. Midőn Diomed a templomból elrabolva a szűz pártájához ért, rémes lángokat lövelt, a haragos istennő jobbával pajzsára ütött és az ég mind a négy sarka menydörgött.

E rendkívüli jelekből mindenki nagy szerencsétlenséget jósolván, Chalhas indítványára követet küldtek Phoebus jósához, megtudni, vajjon mikép engesztelhető ki az isten.

A követ egy előre gyártott vallással tért vissza:

„Egy szűz vérevel kérelték meg az istent, utnak credve az ég most is véraldozatot kér.”

E válasz után rögtön sejtém, ki lesz az aldozat.

Nem esalódtam.

Chalhas, a főpap, engem jelölt ki aldozatul.

A sós dara már kézen állt, a szent szalagot már halántékomba fűzték, a szent bárd ott feküdt az oltár vánkosán: elvagyok veszve! — mondam magamban, de hirtelen egy gondolatot sugalltak a boszu isteni; — igen! szettöröm békómat és boszut állok ellenségeimen.

Es megszöktem.

— Szabad vagy! — monda a király.

A haláltól ekkép megmenekült Sinon, de ő többet akart az életnél: Trója kulesait akarta.

Uj álarcot öltött tehát és az, aki eddig sirt, fűnek fűnek panaszkodott, most kezeit Coeytus felé fordítva, esküre emelte:

Oh áróks lángok, sérthetlen mennyei lények,

Aki elől szöktem szent bárd! szeplőtelen oltár,

Ti logyetek tanuim! nem két már eskü hazámhoz.

Es itt fölfedte a Palladium csodátevő erejét, hogy mindaddig Trója bevehetlen, míg falai közt áll a szent kép.

(folyt. köv.)

kor arról van szó, hogy fölfelé érdemeket szerezzen? — A polgárok fizessenek annyi pótdódot, hogy megörbüljön bele a hatuk; az nem baj; — azért a főispán ur mégis megkapja majd azt ordót, mely újabb érdemeinek meg fog felelni.

Megyei s helyi hírek.

* **Haynald ünnep Zomborban.** Hétfőn este megkondultak az összes haragok, jelezvén Haynald Lajos kalocsai érsek a kitűnő emberhatár s jölvén az áldozásának ötven éves jubileumát. Kedden délelőtt 9 órakor a róm. kath. templomban hálaadó isteni tisztelet volt. A disznósn Fejér Gyula apát plebanus pontifikált főnyes segédlettel. Jelen voltak: a főispán, polgármester, a törvényszék elnöke, a pénzügyigazgató, a városi és megyei összes hivatalnokok a bírói kar stb. A város közönsége a következő üdvözlő feliratot intézte az érsekhez:

Főmagasságu Bibornok-Ersek Ur!

Kegyelmes Urunk!

Midőn Főmagasságod már legkezelebb ötvenedik évfordulóját üli meg azon napnak, melyen először intézte a Mindenhatóhoz, mint szent akaratának felszentelt magyarázója, főhátsát, és midőn ötven évi főpásztori működésre tekint vissza, mely a milyen áldások volt az egyháza, ér oly fontos hazánk közéletében, nemzetünk fejlődésében; nemcsak mint Főmagasságod jókönyvűsége és munkássága gyümölcseinek részeseit kívánjuk magunk és küldönök üdvívánatait tolmácsolni, hanem Főmagasságod, mint városunk első diszpolgáruval szemben ahajunk kifejezett adu azon érzelmeinek, melyek a város összes lakosságának szívét mindenkor elöltve, igényeknek felhasználni a jelen alkalmat, mely azok kinyilvánítását lehetővé, nem kötelezősége, de jogos teszi. Azon működés, melyet Főmagasságod egyháza kormányzásában kifejtett, hol Főmagasságod, mint az apostok utódja, az isteni szeretet és igazalom földi képviselője legszemből hivatását teljesíti, büszkén sorolja mindenkor legjobbjai közé; de meg azok is, kik bár más meggyőződés alapján hisznek az igazak jövő életében. Főmagasságodban látjuk legmeltőbb megvalósítottat azon isteni ígének, mely ekként szól: „Szeresd felebarátodat úgy mint tenmagadat”. Azon küzdelem, mely az önzés és a felebaráti szeretet, az elforgott és a felvilágosodtság közt századok óta foly. Főmagasságodban találja egyik legfenekeltbék bajnokát, akinek minden lépése, Zombor sz. kir. város területén tetkiben gazdag működése, a szeretet vallásának, legmeltőbb, legigazabb megvalósulása. Főmagasságod érdemeit főpásztori működése folyamán a mi szavunk gyenge melatni, a felszárított könyvek, az értelmi fejlődés fokozása, a jó és nemes tetteikkel együtt járó benső megújulás sokkal is nemesebb és magasztosabb jutalom mindazon muló szavainak, melyekkel véges emberis ajkák halhatatlan érdemeket méltathatnak. Nekünk ez alkalommal csak az lehet osztályrészek, hogy Főmagasságod ezen apostoli működése előtt nemcsak terdet hajtva, azon kerellemmel forduljunk a lét és nemlét Urahhoz, hogy azon életet, mely ily tettekben találja fel hivatását, nemcsak egyháza, de közös hazánk és mindazok javára, kik saját Istentüket más nyelven is imádják de a felvilágosultság, a felebaráti szeretet zászlaja alatt velünk együtt küzdenek, minél tovább őrízze meg és mindon ebbéli kívánságunknak Főmagasságoddal szemben ezen ünnepélyes emléknep alkalmából ki ejézést adnak, maradtunk Zombor sz. kir. város közönségének ezernyelvezetvényeivaikélcenek évi Szent Mihály hava huszonötödik napján tartott rendes közgyűléséből. A város közönsége nevében: Dr. Csibás Benő polgármester. Hódoló feliratokat intéztek ezen kívül a megye, a zombori magyar nőegylet, a Zombori kath. egyházvédelem és Zombor város rom. kath. közönsége.

* **Kinevezés.** Hetesy Kálmán, jözseffalvi kir. járásbírósi aljegyző, a palánkai kir. járásbírósihoz albirónak lett kinevezve.

* **Nyugdíjazás.** Lovich Kálmán, a zombori kir. törvényszék telegkönyvezetője nyugalomba vonult. A derek, munkás és népszerű tisztviselőnek azt kívánjuk, hogy munkássága gyümölcését a jól kiérdemelt nyugalmat számos évig élvezhesse!

* **Egyházmegyei hírek.** Eretovits János hajmóki káplán Bajára s helyébe Gärtner Károly bácsi káplán lett áthelyezve.

* **Miniszteri elismerés.** A honvédelmi miniszter Fekete Samu sztaniszlai esendőőrvezetőnek a közbiztonsági szolgálat terén szerzett érdemeiért elismerését nyilatkoztatta.

* **A király üdvözlöte Haynaldhoz.** A király üdvözlöte a jubileumhoz: így hangzik. Kedves dr. Haynald bibornok-érsek! Fogadja áldozásának felszázados évfordulója alkalmából legbensőbb szerencse kívánataimat, melyeket annál nagyobb örömmel fejezek ki önnek, mert az ünnepűj utalgó alkalmat szolgálat nekem megelégedésem azon nemcsak általam már ismételten hálás elismeréssel kísért, de az egész országban, sőt annak határain túl is ismeretes ritka érdemeit, melyek ön az évök hosszú során az egyház, valamint a trón és állam körül szerzett, azon kiváló tevékenységéről, melyet a tudományok terén kifejtött és azon áldást terjesztő jöteknységéről, mellyel ön ritka áldozatkészséggel ezek szívébe a halának maradóan emléket állított Öszintén kívánom, hogy azon bölcsítő önzet, melyél ön a lefolyt ötven évre visszatérint, teljes testi, lelki erővel tovább is élvezhesse, hogy a jelenleg számos gyöngéldő egységének midőlből helyreállítású áldásos működését mint az egyház, ország díszé, még számos évig folytathassa. Ferencz József.

* **A herceziprimás Haynaldhoz.** Simor János herceziprimás hosszabb latin levélben üdvözlöte Haynald bibornok-érsekét jubileuma alkalmából. Haynald biboros vette-t Simor aranyismerésje alkalmából a kirásat a herceziprimás elé. A primás levélben meleg hangon emlékezik meg arról és sánálköszinté fejezi ki a felett, hogy egészsege gyöngéldő, semhogy személyesen üdvözölhetné Haynald biborost.

* **Szilágyi Dező Szabadkán.** Szilágyi Dező igazságügy-miniszter Czorda Bódog igazságügyi államtitkár, Manólovič kir. támasolnok, Bekics, Antunovics. Olay képviselő s Nagy Dező budapesti ügyvéd társaságban szombaton 6 órakor érkezett meg Szabadkára. A minisztert Kiskörösn a pályaudvarnál nagy közönség üdvözlöte. Ide utaztak elébe Vojnich Lukács nagybirtos, Antunovics Mató szabadelvű parti elnök. A minisztert, ki este 6 órakor érkezett Szabadkára huszszor emberből álló öríasi közönség fogadta moszár durrózással és fényes kiváltságással. Mamusch polgármester üdvözlő szavaira a miniszter kijelenti, hogy ő és társai hivatalos dolgotban jöttek ugyan, de mint jó barát is jött a városba, hova a barátjának annyi szép emléke fűzi. Örül, midőn viszontlátja Szabadkát, az alföldi öríást, mely gazdaságilag és szellemileg oly rohamosan gyarapodik. Ohajtja, kívánja,

hogy nemzeti szellemben is hasonló lépéssel haladjon, majd megköszöni a szives fogadást. A miniszter nagy néptömeg közt, kocsik végtelen sorától kísérve, a város negyves diszfogatán Vojnich Lukácshoz hajtatott, hol Czordával együtt megszállt, itt mindjárt megkezdődött a küldöttségek fogadása. Tiszteletök a törvényhatóság tisztviselői Mamusch polgármester vezetése alatt, a bírósági testület ellen Péchy Aurél törvényszék elnökkel, a királyi ügyészség Szlaes Béla királyi ügyész vezetése alatt, Az ünnepélyre már délelőtt megérkeztek Sándor Béla és Platt főispánok, Széchenyi és Lobmayer törvényszék elnökök és mások. Este fél nyolcz órakor a vendégek tiszteletére a színházban díszelőadás volt. A mezőer zulfalósg mögött a legszébb közönséggel. Az érkező minisztert Kovács és Békffy bizottsági tagok és az igazgató fogadták. Ugy a minisztert, mint a többi vendégeket a közönség lelkes éljenzéssel fogadta. Az előadás emelkedett hangulatban folyt le. Az előadás után estély volt Vojnich Lukács nagybirtosnál, melyre a budapesti vendégek kivül a városi közönségből is sokan jövtalatosak voltak. A kivilágítás fényesen sikerült. Az emelendő palota alapkövének beszentelése s az emlékiratnak elhelyezése, vasárnap d. e. 11 órakor volt. Egy negyeddél 11 ora előtt indult Szilágyi Vojnich Lukács házatól a város díszes fogatán a helyszínerre az alapkövö letételehez. Az építendő törvényszéki palota a város legszébb pontján a vasúti pályaudvar előtti gyönyörű terepen épül a legnagyobb kényelemmel s a kor igényeinek megfelelő berendezéssel, s bizonyára egyike lesz Szabadka legdíszebb épületeinek és 1891 júniusban fog átadatni rendeltetésének. Azon a helyen, hol az alapkövö volt letendő, díszes sátor volt felállítva és a térségét már korán reggeltől kezdve öríasi néptömeg lepte el. A sátorban, hol az ünnepesség volt végre menendő, rendkívül díszes közönség foglalt helyet. Czorda államtitkár, „Bácsország” közigazgatásának és igazságszolgáltatásának három főnöke: Kállay, Sándor Béla és Platt főispánok, Lobmayer, Széchenyi és Péchy törvényszék elnökök, az összes hatóságok és pedig egy a megyei, mint városi teljes számban testületek. A mint Szilágyi a sátorba belépett, Péchy elnök fogadta szép beszéddel. Az igazságügy-miniszter remek beszéddel válaszolt, melynek befejeztével a hallgatóság zajosan megelégedte. Mamusch prépost az egyház nevében szólott, annak adta kifejezést, hogy az igazságszolgáltatás, mely ez épületben fog gyakorlaltatni, mindinkább közelebb lesz az isteni igazságszolgáltatás. Erre Szilágyi Dező aláírta az okmányt, mely egy üvegskorongyban elhelyeztetvén, alapfalba tétetett és az alapköre egy a czeblől készült ezüst kalapácsal Szilágyi tette meg az első kalapácsütést, hasznalva az ezüst malletes kanalat, a melyek a miniszternek átadta, az azt átvette és az igazságügyi miniszteriumban fogja megörízni. Deután 2 órakor a város közönsége az igazságügyi miniszter tiszteletére díszelőadást rendezett, melyen közel háromszázan vettek részt. Az első előszóztott Kállay Albert főispán tartotta a királyra és a királyi családra, utána Mamusch polgármester a törvényhatóság, Szaez ügyész a kir. ügyészség nevében köszöntötték fel az igazságügy-minisztert, Péchy Aurél törvényszék elnök elmondta, hogy valóságos időkben a nemzetnek rendszeresen megvannak nagy emberei. Ilyen Szilágyi Dező is, ki élvezet — az igazet földjére: dr. Güllner ügyvédi kamarát elnök színtén Szilágyira emelte poharat, és kiemelte, hogy első minden államban az igazság, mint Mózes típaranosolatja, aztán következik a kultúra. Ma — ugymond — az igazságügyi palota köveivel az állam alapkövét teszik le. Erre Szilágyi Dező nagy ügyelem s a kitorló lekesedés nyilvánításai közepett hosszabb és ragyogó beszédben köszöntötte fel Szabadka polgárságát. A miniszter s kísérete hétfőn délelőtt utazott vissza Budapestre.

* **Haynald bibornok jubileuma.** Haynald Lajos bibornok-érsek jubileumának előestéjén, e hó 14-ikén Kalocsa városát a lakosság kivilágította és a jubiléó egyházfőjedelm tiszteletére faklyásmenetet rendezett. Hét órakor este az egyhámsége összes templomban harangzó hirdette az ünnély kezdetét. A jubileum napján az összes templomokban misét olvastak. Vasárnap, a felkészés a szószékéről kihirdeték a jubileumi ünnepélyt. Kalocsa városa a Szentháromság-terén diadalívét emelt.

* **A Szabadka ügyvédi kamarából.** Dr. Csiries Milán ügyvédet Újvidék székhelyűvel a szabadka ügyvédi kamara az ügyvédekéről vezetett listájomban f. évi október hó 7-én felvette.

* **Haynald legújabb alapítványai.** Haynald Lajos áldozásának felszázados jubileuma alkalmával összesen 366.000 forint alapítványt Ez alapítványok a következők: a kalocsai érseki megye egyházi és iskolai céljaira szolgáló Haynald-alap javára 236.000 frt, a zombori árvaházra 80.000 frt, a bácsi és bajai leányiskolák javára 20.000 frt, a Szécsényben felállított határozat javára 15.000 forint, a kalocsai csillagszati observatóriumra 15.000 forint.

* **Kitüntetés ezetszergyáros.** Seidl Nándor ügyvédszi ezetszergyáros az eszéki kiállításban ezüst éremmel kitüntetve, mult éven Pécsset is nyert arany érmét.

* **Mennyit adakozott Haynald közelőklora.** Az ily ezimeken 1888. év végéig tett kiadásai O Eminentának meghaladják a négy milliókötészezer forintot. A közelőkladások több ezimeie a következők: Világegyházi ezélek 1888. év végéig 90.330 frt; ebből a pápa kapott 73.624 frtot, moldvai esánsó 5000 frt, a kartházi székesgyházra 6000 frt, egyházmegyei ezélek 1888. év végéig 1.239.894 frt, hazai és külföldi egyházi ezélek 1888. év végéig 120.390 frt, hazai ezélek 163.735 frt, tan- nevelésügyi alapítványok 750.787 frt, hazai intézetek 213.919 frt, ösztöndíjak és jutalmak 75.106 frt, Tan- és nevelésügyi ezéleklora tett kiadások összege 1888. év végéig 1.039.805 frt, a tudomány, írodalom, művészet és közművelődés előmozdítása alapítványok 101.421 frt, ily ezéln adakozások 125.872 frt, jöteknységi adományok intézetek, egyletek stb. javára 96.004 frt, magánosok segélyezése 259.234 frt, uradalmi és házi hasznos beruházások 958.821 frt. Az összes közelőklora 1888. év végéig tett kiadások összege 4.209.730 frt. Egy-egy évre, ha még a jubileum alkalmából biztos tudomás szerint teendő nagyobbszerű alapítványokat, is számítjuk csaknem kerek 200.000 frt esik.

* **Alapkövetétel.** A Zenta új templomnak alapköve f. hó 10-én, esztendőnk d. u. tétetett le egyszerű szertartással, nagy közönség jelenlété mellett. Az egyházi szertartást főt. Appel Éde esperes ur végezte tiszt. Holczinger és Udvary káplán urak segédlete mellett. A tulajdonképeni szertartást Appel urnak sikerült egyházi beszéde előzte meg, mely a jelenlévő nagy számú hívőre nagy benyomást gyakorolt. Ezután elmondván a szokásos zoltárokat és litániát, beszentelte a követ, majd az épülőndő templom egész fundamentumát. Végül a régi kőpólya helyén talált pénzék most forgalomban lévő pénzkekkel, a városi tisztviselők névsorával és a jelen volt intelligens közönség több tagjától aláírt emlékműnyel egy plédobozban köles közt tétettek s az alapköve illesztetvén, azonnal befalaztatták. Ezzel véget ért az alapkövetételnek egyházi része.

* **Meghívó.** Folyó évi október 19-én, szombaton a „Vadászkürt” szálloda dísztermében a helybeli II-ik zenekar közreműködésével rendezendő tánczeneker meghívóköt beszéjtött ki Zann M., tánczenet. Kezdeté 8 órakor. Boleptó-díj személyenként 50 kr.

* **A kulai rablójelkosság** tettesei el vannak fogva. Klemm Justín esendőfőhadnagyunk, a híres rablófogó az érdeme ez, ki a gyilkosság megtörténte után mindjárt a hely színtere ment és ismert erélyvel megindította a nyomozást. A nyomozás szála egészen Szerém-megyébe vezetett, hova évök előtt három kulai szerb elkötözött. Egyiket köztük a gyilkosság megelőző napon Kulán látták. Klemm főhadnagy bántalmos ügyességel és erélyvel járt utána és így sikerült neki a gazembereket elfogni. Hír szerint a 900 forint is megkerült.

* **A helybeli ír. templomban** ma este 1/2 órákora a Bruder József kántor kis tenoristája fogja az egész istentiszteletet a kar kíséretével vezetni és a solókat énekelni.

* **Szabadkán** a mult esztőtökön két jómádar betört a gimnaziumba. Egyiket elfogták. A neve Papp Nándor. Pistolyt és fészto vasat találtak nála.

* **A zentai 48/49-es honvédegyesület** az aradi vértanúk emlékére f. hó 7-én tartatot itentiszteletet, a melyen a kir. járásbírósi testületleg jelen volt és a tarsadalom minden rétegeből számosan rőttek le a kegyelet adóját, csak a városi tanács tündoklott tavollétével.

* **Szülészet Zentán.** Polgár Gyula szántársulata, mely 40 tagból áll és saját zenekarral bír, november 10-án kezdi meg Zentán előadását.

* **Csöndnyitás.** Ehrenreich Lipót hajmóki boj, kereskedő ellen a szabadka kir. törvényszék a esodót megnyitotta. Csöndbiztosul Olkavsky Jenő kir. tszék bíró, tömegmondókul Buchwald Lazar, helyettesül dr. Blau Géza szabadka ügyvédek nevezettek ki. A követelések bejelentésére határidőül beazalag 1889. évi november 10-ik napja tüzetelt ki. A felszámolási tárgyalás határideje 1889. november hó 16. napjának d. e. 9 órája.

* **Panaszkérvényt** nyujtott be a belügyminiszterhez Németh Mátyas szabadka ügyvéd Mamusch Lázár polgármester ellen. A montruozus panaszkerény 140 pontból áll. A belügyminiszter áttette azt Kállay főispánhoz. A közigazgatási bizottság f. hó 11-én tárgyalta a feljelentést, s azt egy három tagu székebb bizottságnak adta ki átvizsgálás és jelentéstétel végett. A montruozus panaszkerény benyujtása Szabadkán nagy szenzációk keltett.

* **Kutbasett** Hirscl József 6-becsei lakos 2 1/2 éves leánykaja e hó 4-én penteken este. A szerencsétlen anya kétségbeesett segélykiáltásra a szomszédok összefutottak és miután nem voltak bizonyosak, hogy az árnyékszékbe vagy a kutba esett-e, mindkét helyen keresték, mire hosszas keresés után a kut fenekéről egyik szomszéd fölhozta.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Lüntner Rudolf 6-becsei kövacs megszáda mult vasárnap Mihály nevű szuhacz fiát, mit ez annyira szivére vett, hogy hazulról eltávozva, egy barátjánál öngyilkossági szándékból megöltte magát. A golyó baloldalt a 7-ik és 8-ik borda között átfúrta, nemesebb részeket nem sértett s a fiu életben maradt. A golyót kivenni nem engedte s az orvosnak, ki azt tenni akarta, ellenzsgött. A fiút nagyon dacos és beketlen természetűnek ismerik.

* **Érdekes.** Párisi különlegességek kaphatók Teltsch Gáspár látszereseti és sebészeti csarnokában Zomborban. — Postai megrendelések pontosan eszközölteknek.

(Czalmalom-, zongora- és hegedű-oktatás szerény feltételek mellett) adatik. — Bővebb tudósítás e lap kiadóhivatalában nyerhető.

* **Creolin** a neve a legújabb szernek, mely a jelenleg uralgó szarvasmarha és juhok szája és körömájása ellen a leghatasóssabban alkalmaztatik. Elismert szakíróiak tapasztalat után erökő nyilatkozattal szrint ezen szer felhasználhat és a gazdálkó közönségnek nem elég melegen ajánlható; Mai számunkban egy ezen „Creolin”-ra vonatkozó hirdetés olvasható és a rovó közönség érdekében mégcsak azt ohajtjuk megjegyezni, hogy megrndelemél a hasznlati utasítás is megküldetik.

POLITIKAI HIREK.

Ugron beszámolója.

Ugron Gábor október 14-én Kecskemétre érkezett választói körébe.

Kiséretében voltak Horváth Ádám, Abrányi Emil, Zboray Béla, Hentaller Lajos, Somossy Béla, Vályi Árpád, Szabó László, Majthenyi István, Kaposzty Jenő képviselők, Förster Aurél, a monori függetlenségi part elnöke, s Kecskeméten Hóitsy Pál csatlakozott hozzájuk.

Az indóházban történt rövid üdvözlés után a függetlenségi kör vendéglőjében rövid ebéd volt, melyen dr. Kovacs Pál emelt poharat a város két képviselőjére, Ugron Gáborra és Horváth Ádámra, mire mindkét képviselő zajos tetszés által kísérve válaszolt.

Délután 3 órakor a választók a varosház tere szűk udvarán gyűltek össze. Itt tartotta előbb Horváth Ádám, utána Ugron Gábor beszámolóját az ezernél több választó előtt.

Horváth Ádám zajos tetszést aratott beszédben vizsgálta a képviselőház legutóbbi ülészakának eseményeit.

Utána Ugron Gábor emelt szót.

Beszédből kiemelendők tartjuk a következőket:

Tisza Kálmán, midőn látta a nemzet haragját, látta a nemzetnek chredését, meggyőződött arról, hogy nem lehet többé egy kiskuro egynekéből összállított kabinettel Magyarországot kormányozni, s kell, hogy legyenek nagykorúságú bíró miniszterek is, olyanok, a kiknek azonnal szabad választóniok és olyanok, a kiknek azt mondják, hogy mit kell választóniok, mert nem egybek, mint parlamentararis kormányának valóságos verkiéje, a kik oly nótát fújnak, a melyet beléjük tesznek. (Élénk derultsg és tetszés nyilvánítások.)

Tisza midőn Léván a poharak közt kétféle bátorságból bevett (élénk derultsg, és aztán Nagyváradra ment, azt a vadat emelte az ellenék ellen, hogy az gyanúsítja a kabinetet, mintha nem volna benne egyetértés, hogy az ellenék megtamadjá Magyarországnak alkotmányának, megtamadjá szabadságát.

Nem az ellenék az, a polgártársak, mely Bécs uraimk szolgálnak, nem az ellenék az, mely a Bécsből jött parancsokat végrehajtja; nem az ellenék az, mely a mi százados zarnokainknak és rosszakaróinknak vak eszközövé sulytát, hanem Tisza Kálmán és az ő kormánya az. (Élénk helyeslés. Ugy van!)

Egyszer-másszor előfordulhatott Magyarországon az, hogy a nép kihagásokra ragadtatta magát, de alkotmányát, mely az országnak egész politikai életét foglalja magában, szabadságát,

mely összes állampolgárainak jogviszonyait szabályozza s jogi életnek összességét átbarja, Magyarország szabadságát, alkotmányát soha sem a nép, soha sem az ellenzék tamadta meg, hanem, fájdalom, azok a kormányfőférfiak, a kik nagy garral hirdették a szabadságot és az alkotmányosságot, míg bele nem ültek a bársonyszékbe, de midőn ez megtörtént, arulóivá lettek a szabadságnak, az alkotmánynak és saját nemzetüknek. (Igaz! Ugy van!)

Ki az, a ki a magyar alkotmányt megcsönkította? Mert erre válaszolni a miniszterelnök ur. Ki az más, mint ő maga? Hiszen az 1867. XII. t.-cz-ben beemfoglaltatik, hogy a magyar nemzetnek joga van a hadsereg elhelyezéséről és élelmezéséről is gondoskodni és már 1879-ben Tisza Kálmán a beszállásolási törvényben a nemzetnek ezt a jogát feladta és felségjoggá változtatta át; az élelmezés jogát pedig a kormány soha igénybe nem vette és ma is a közös hadsereg által gyakoroltatik. Nagy érdek a nemzetre nézve az, hogy a sajátjából élelmezze a hadseregnek azon részét, melyet a saját költségén tart fenn. (Igaz! Ugy van!)

A 80 milliós bankadósságot ki vállalta el? Nem-e Tisza Kálmán? S vajjon nem Tisza Kálmán hirdette-e, hogy csak addig tartható fenn Ausztria és Magyarország között a közös vámterület, míg a szabad kereskedelem elvei abban érvényesülnek? S midőn 1876 óta a védküldetés politikai irányzat jutott érvényre Ausztriában és Magyarországon összes közigazgatási életében, vajjon ki az, a ki a vámszövetséget előbb hirdettet elveinek ellenére fenntartotta?

Magyarországon az önkormányzat és választás, e kettő együtt jár és én inkább szeretem azt az embert, aki kiáll és száznak, ezreinek keresi a kezét nyilvánosan a piacon, a forumon; mert a nyilvánosság, a nagy általánosság, tisztesség teszi meg a legalacsonyabb koldulást is, míg ellenben lealazza magát az, aki a lépcsőkön csuszik fel, a miniszterek előszobájába és rimankodik, hogy akar megérdemelt, akar nem, megkapja azt a darab kenyeret, a melyre munkájával reá akar szolgálni. (Élénk helyeslés. Ugy van!)

Inkább protegelja a nép. Hiszen demonstrációról beszél minden kománypárti és a kománypárti szabadelvű pártmak nevezi magát. Miért fehérik tehát a nép akaratától, miért idegenkednek attól, hogy a nép, a nemzet akaratát saját ügyeinek elintézésében érvényesítse? Talán azért, hogy rossz a vármegyey, a városi, vagy a községi adminisztráció? Ki tette rossz?

Mi rontotta meg nálunk az adminisztrációt? Az talán, hogy a nép választotta a törvényhatóság tisztviselőket? Nem. Megrontotta az, hogy a kandidáció által a szabad választásnak nyakát szegték s a főispánra bízta a kinevezést; (Igaz! Ugy van!) mert a főispánnak a kandidáló bizottságban többsége van a főispán csak akkor kandidálhat, ha az illető előbb az ő büroijában megváltotta a cselekdíkjét. (Élénk derűlés.)

A nép, ha a szabad választás által hibát követ el, ön-maga ellen vét. (Igaz! Ugy van!) Ha egy törvényhatóság polgársága rossz tisztviselőt választ, annak megakadályozására, hogy ez a rossz tisztviselő gonoszágát ne követhessen el, kétféle eszköz van: az egyik az önkormányzati testületek ellenőrzése és másodsorban a belügyminiszterium.

De ki látott a belügyminiszterium részéről ily ellenőrzést gyakorolni? Most történni s ez is bizalmi nyilatkozat Tisza Kálmán tizenkét évi belügyministersége iránt, hogy a különböző osztályok főnökeiből vizsgálóbizottság állított össze, melynek feladata a törvényhatóságok ügykezelését és pénztárait megvizsgálni.

Mit jelent ez, t. polgártársak? Jelenti azt, hogy Tisza Kálmán tizenkét éven át az ellenőrzésnek meg ezt a csekély módját sem tartotta szükségesnek, mely különben, a mint most foganatosították, maga is csak látszólagos.

Midőn Tisza Kálmán az állami adminisztrációt elfogadta, azzal saját állását akarta megmenteni a nemzet állásának feláldozásával, Tisza ha marad, gyengyegés fog szolgálni saját kabinéjének. Mert egy lépést sem tudnak tenni; népszerűsége, a nemzetnek az ő személye iránt való gyönyűje nem enged meg, hogy ő bármit is keresztül vihessen. És meg fognak győződni fen és meggyőződnek majd lenni, hogy ezen lejártsága Tiszának többé nem válik a szabadelvű pártmak hasznára, hanem folytonos karára s hogy ezután nem teheti azt Tisza, mint régen, s most is nagyváradi beszédekben tette, hogy semmit mondó nagy kormánydombokban ügyezik ilyen kérdéseken át-éteni.

Ha Tisza megy, egész őszintén kimondom, a szabadelvű párt meg összedesheti magát és ellen állhat még egy ideig az állami ügyeknek. Beszédjét óriási lelkesedés és tetszés közt fejezte be.

Országgyűlési napló.

— Október 12. — A képviselőház ma délelőtt 11 órakor tartotta első ülését.

Kövessél 11 óra után szótelt meg az elnöki eszenyű, s erre mindenki az ülés-terembe szietett. A kománypárti padok nem voltak oly sűrűn megtöltve, mint az ellenzék, illetőleg a függetlenségi párti padok. Az elnök megnyitván az ülést, rögtön hozzá kezdett egy szomorú jelentéshez; Bedekovich halálát jelentette. Áttért aztán az új horvát miniszter Josipovich kinevezésének bejelentésére, melyet pártkülönbség nélküli éljenzéssel fogadott a ház. A választásokra vonatkozó jelentésekben az ellenzék hársányan megfogalmazta gróf Széchenyi Pál lemondását a kaposvári mandátumról; a kománypárt pedig gróf Teleki belügyminiszteri kinevezésének éljenzett.

A miniszterek, gróf Szapáry és báró Orszy kivételével mind jelen voltak. Tisza miniszterelnök mindjárt az ülés megnyitására elfoglalta helyét; de csak az interpellációk megkezdéséig maradt, s akkor eltávozott, s átment a főrendiházba.

Az interpellációk sorát Irányi Dániel kezdte meg a monori fekete-sárga zászló ügyében. Irányi Dániel az ellenzék nagy tetszés jaja közt olvasta föl interpellációját:

Mikor az interpelláció után báró Fejérváry fölállott, a kománypártból többen kiáltották felé: „ne ma feleljen!” — Báró Fejérváry nem is akart ma felelni, csak bejelentette, hogy a legközelebbi ülések egyikén fogja megadni a választ.

Ezután Abrányi Emil interpellált a tatai német színház ügyében; s ha indokolása elején említett is oly dolgokat, melyek nem a parlament elé valók, de beszédeknek második része szépen és hatásosan emlekedett ki s többször zajos tetszésben részesült. Iszákovich Milán interpellálta azután a kormányt a szerb egyházi kongresszus összehívása ügyében.

Végül Horánszky Nándor nyújtott be egy rövid és igen tapintatosan szerkesztett interpellációt, a szegedi kópartra vonatkozó akták betervezése végett.

Ezzel a mai ülés, mely nyugodtan és simán folyt le, véget ért.

Külföldi szemle.

Szerbiai események. A regenség és a Formány közbenjárása következtében Milán király megengedte Sándor királynak, hogy anyjával találkozzék. Milán király távirati válasza fő 12-én reggel érkezett meg, mire Sándor király nevelője, Dokies kíséretében azonnal a királyhoz ment. A találkozás igen meglehető volt. Natália többször megölelte fiát s mindketten sírtak. Deacra a tilalomnak, családí ügyek is szóba kerültek. A találkozás egy óráig tartott Dokies jelenlétében. A nép a fiatal királyt utáiban ovátíókban részesítette.

Orosz armáya Bulgáriában. Néhány nap óta Szófiában időz Dolgorucki herceg, az egykori bolgár trónjelölt unokafivére, a kit a zankovisták a czar küldöttének hirdettek. A herceg százezer frankos checket mutatott be a bolgár banknak. Kint, hogy a herceg orosz emisszius, a ki a kormány minden ellenséget a főjelelem és kormány ellen lőzött. A czárnkiosok tamenára requim akart tartani II. Sándor ezart. Mint-hogy azonban a kormány ezt megakadályozta, a herceg Belgradba utazott.

Az orosz czar Berlińbűben. Sándor orosz czar fia György herceg kíséretében 11-én Berlińbe érkezett. A pályaudvarnál a német császár fogadta nagy katonai fényvel. „A disz-ebűben Vilmos császár a következő beszédet mondotta: „Poharat emelék nagyraesélt barátomra. Sándor orosz császárra és sok éven át való fomaradására a bírodalmaink közt való barátságunk, a mely drága örökség gyánút szállított roám őszimról, s a melyet továbbra is apolni akarok.” Itt néhány orosz szó következett, a melyek körülbelül az jelentettek: „Sándor czar ő felsége egészségére. Eljen! Hurrah!” A társaság együtt éljenzett a császárral, a zenekar pedig eljátszotta az orosz himnusz. A czar válasza rövidsége és hideg előadása által tűnt föl. A czar, miután meghajolt és kecsintott a császári pártok, először a császárhoz fordúlva egész halkán körülbelül a következő francia szavakat mondotta: „De remercie Votre Majesté les sentiments que Votre Majesté a bien voulu m'exprimer” (köszönöm felségének az érzelmeiket, a melyeket felséged szives volt előttem kifejezni) aztán az egész gyűléshez fordulva hangosan folytatta: „A la santé de Sa Majesté l'empereur!” (ő felsége a császár egészségére!) „Hurrah!”

A császár katonás meghajlással mondott köszönetet a carnak és gyorsan kiűrtette poharát, midatt a zenekar a Heil dir im Siegeskranzot zendítette rá. A köszöntő után a czar Bismack hercegrez néhány nyajas szót szőlt az asztal tulsó részre.

Több belgrádi lap szófiaí értesülése szerint Koburg Ferdinánd, ki most hazá utazott rekonai meglátogatására nem fog többé visszatérni Bulgáriába.

VEGYES HIREK.

* Az ördög mint ügyvéd. Egy angol ügyvéd bepanaszolta egy ügyfőlet, hogy őt ördögnek nevezte és nézete szerint ezzel keresztetben megkarosította. A bíró elutasította a panaszt megjegyezve, hogy „a kifejezés ugyan egyáltalán nem hibéz, de azért nem sérti a panaszost, mert nincs bizonyítvány, hogy az ördög ügyvéd is lehet. Ha azonban a panaszos be tudja bizonyítani, hogy valamely törvényszék már elutasított egy ördög, mint ügyvédet, akkor mindenesetre újból megfontolom az ügyet.”

* Kalandos asszony. Kallai Györgynő ezeltől 3 estendővel megismerkedett egy melezivű félegyázi szusterral, a ki őt megszóktatván, más városba helyezte át a háromlábú székét a eszirtés tállal és az asszonnyal együtt. Körülbelül két estendőig életek együtt békességben, hanem egyszer elfogyott a susternak a munkája, hát igen mérges volt és az „ergébör” helyett az asszony bórét kezdte nyujtani. Más melegsivű susternak hiányában, jónak látta az asszony etől is eszökni. Baján ismét talált magának férjét egy köteles személyében, a ki egy álló estendőig folyton keréket hajtattat vele. Az asszony végre innen is keréket oldott, és most Szegredre jött bizonyára újabb férj keresés végett. Azonban itt a rendőrség szemet vetett rája; elfogták s minthogy igazolványai nem voltak, bekísérték a dutyiba.

* Szerkesztő és katonatiszt. Budweisban történt, hogy a 91-ik számú gyalogezred egyik főhadnagya, kivont karddall megkergetett az utazón egy — kis kutyát. A Budv. Vit. szerkesztője, Kraus Hugo másnap a név kitétele nélkül megírta az esetet és néhány ócsárló, de nem sértő megjegyzést is kockáztatott. A vitéz főhadnagy erre egy hadnagy társával megjelent a szerkesztőnél és kérdőre vonta őt. Ez néhány szóval válaszolt, mire a főhadnagy botjával felshintott. Kraus felfogta a csapást és hamarosan föl-képelte támadóját, kinek kisérője ekkor, bűmlátos elszantsággal, — hátulról megkardalpozza a szerkesztőt. A lakosságot az eset rendkívül felbáborította.

* Huszonöt ezer márká házassági ígért megszegéséről. Egy hamburgi kereskedő nem rébigen egy divatrukerkedésben alkalmazásban volt tisztességes leánya annyira beleszeretett, hogy a leány kezét megkérte, s az eljegyzést is megtartották. A jegyeskő közt két évig állott a viszony, midőn a fiatalembert bátyja, egy gazdag hamburgi kereskedő ázteltársul vette föl. A jó mód-ba jutott vőlegény hirtelen más gondolt s jegyesével minden viszonyt megszakított. A leány atyja, a leány ellenkezése dacára, házassági ígért megszegése címén porbe fogta a hitlen vőlegényt, s a törvényszék 25.000 márká megfizetésére ítélte.

CSARNOK.

Az eskű.

Itta: Bereghy Heléna.

„Vond félre a függönyöket, hogy hatoljon be a napsugár, midőn élttem csillaga a esend és nyugalom ölébe készül lehunyni — midőn lelkeim új otthonba szét költözni, — midőn egy kéz szebb haza felé mutat. Legyen lelkeim kétségbeesés legalább becsúsásakor nyajas derű által felvidítva.”

E szavak egy halklók remegő ajkáról hallatszottak, melyeket az ágya szélén ülő és a beteg minden mozdulatát félelemmel leső 17—18 éves leányhoz. — jobban mondvá anygalhoz voltak intőzve. — Arca hosszú szenvedés nyomait viselte magán, mi érdekesebbé tette szelidségét — örök emlékében élve annak, ki egyszer reá nézett. Rendkívüli halványasága éles ellentétben állott szénfekete hajával, Homlokán az ártalanság havma szivárványként húzódtott, melynek két vége tiszta esőket hullatott a szemekbe, hogy ezeknek is tükre ifjú lelkeknek lángoló tisztaságáról tanuskodjanak. A beteg szavaira megragadta annak kiaszott esonts kezét és forró könyvekkel áztatta.

„Te élni fogsz anyám! Ne öl meg részvéttlen szavaiddal. Mivé lennek gondoskodásod, szereteted nélkül? Lehető-e a villám-nak megcsönkíteni azon fat, melynek aljában a védtelen kis virág keres menedeket?”

Édes leányom! a vigasz jelen esetben csak fájdalommal növelheti, mikor magad is látod, hogy a halál rózsi már virítanak beesett arcomon. Hallgasd figyellemmel, mit most elmondok, mert ennek alapján esküt kell tenned, hgy szerencsédn anyád legalább a túlvilágon legyen boldog. Ne szakítsd félbe elbeszélést, mivel kevés időm van még hátra. Érzem, hogy e gyászos keblomből feltörő szavak utólagja keserítik meg becsusó ajkam mosolyát.

Serdülő leány volam, midőn gyermek-, szivem a szerelem befolyása alatt dobogott. Eltem bálványait néhányszori találkozás után a legönzetlenebb szeretettel esüztünk egymáson, és csak a szűlő áldás hitelte, hogy férj és felség legyünk; de atyám az egybekelés elhenzete mondván, hogy még fiatal vagyok, és két évet tűzött ki a várakozásra. Andor eleinte nem akart beleegyezni e hosszú határidő elteltebe, hanem mikor szelém megengedték, a napokintu látogatást — némileg megnögyögdott. Én nagyon boldog volam, szerelme egész szivemet betöltötte. De néhány hónap elteltevel Andor ritkábban látogatott meg, és ha el is jött, — társaságom terhére volt. Örökig űlt, míg egy hideg szóra méltatott és egész lényem meglátszott, hogy a kényszerűségnek enged, ha hozzák jön. Én, — látva folytonos hidegségét és elidegenkedését elhatároztam, hogy feloldom ígérte ált és szabad-édesem, — gondolva, — hogy talán valakiben családja ellenzi ígérteét beváltani, — mint ő maga is sokszor említette előttem. Búszkeségem is többször fellázadt, hogy megvetett személy legyek családjamból kizárólag szegénységem miatt, — de valahányzsr megláttam, remegni keztem és nem volt erőm, hogy elszakítsam magamtól, ki nap volt szivem árnyékában. Egy napon nagyon komoran és leverten látogatott meg, hogy szinte megijedtem. Megjelenése után azt következtetem, hogy ő bontja fel viszonyunkat — önmagamát vádolva, hogy e lépést nem én tettem meg, hanem még e fájdalom megalázást is el kell viselnem. Az volt első esalódásom az életben.

Nem taszított el magától, sőt becsánatot kért édes szavakkal, hogy addig olyan hideg volt, de — mint állította — nagybátyjának súlyos betegsége okozta és most is a járásban jött, hogy elkészitsen egy váratlan lírre. Talán nagybátyja meghalt — gondoltam, — hanem ennél búszabb tudósiást adott értesemre. Rokona látni óhajtván, elhatározta, hogy látogatására megy, mit velem is közölni akart. Nagyon váratlanul és gyanúsan lepett meg e nyilatkozata, és rossz előérzetek sugója lett, mért is kértem, hogy elkísérhessem vagy pedig egyedül ne menjen. Ő dacosan reám nézett és szemében harag csillámolt, mire én szegénypiral arcomon, — hogy kérelmemet visszautasította — távozni készülttem és szándékomat nyomban tett követte. De jobban megdöngölvé, hogy még sincs jogom visszatartani őt. — megfordultam és keblere hullottam, ki mozdulatlan szoborként állt. E meglágyulásomra fejemet felemelve, köszönetet mondott enyhe tekintetével és megcsókol.

Ki tud egy igéző szem esalta mosolyának, és egy ajk esők-mámorának élvezetere meg nem ittasodni? Az nem tudja mily mély, mi boldogító a szerelem. Hideg szava betét űhet az érzeny szivem, de meleg csókja begyógyítja azt. Megtörtént a válás égető bú között. És mi enyhítette sajgó kínomat? A remény és emlékezet!

Merengj el a mult szép és gyönyörteljes képeim, melyek elviselhetővé teszik a kopár jelent viharos szenvedéseivel, és ha jövőd a remény fátyolával feded be, ugy boldog is leszel; mert éltető harmatot önt a remény a fájdalom tengerébe, mi megkönynyíti a lét küzdelmeit, és őt mérgét; a esüggedés és lemondás egy szunyádó szép jövő ebredéséről. — Ah, mi a nap hevéől el-tikkadt virágnak a lanyha eső, — a mi a ruhák a drága szabadság, — a mi a természet virulásának az enyhe tavasz lehellete; — az a banáttól felzaklattott és háborgó kebelnek a remény és édes emlékezet. De hány embernek a reménye nem egyéb élerhelen pusztá délibábú!

Egyszer atyám halványan, de annál több szigorúsággal szólított meg. „Mondj le Andorról!” kiáltá indulatosan.

„Inkább életemről” feleltem bánattal. „De kényszeríteni foglak, és vagy meghajolsz ősz akarat előtt, vagy áttokál űzlek el.”

Űz el! Van még hely a nagy világban egy kitagadott bujdósó gyermek részére, de szerelmemet ki nem tépheted élttem enyészete nélkül. Vagy tudod kényszeríteni a szívet, hogy ne do-bogjon?

„Tedd félre ez érzelgős szavakat, szóltott enyhébben — és szedd össze erődöt, hogy felül ne haladj a esapás mely bennünket ért.”

(folyt. köv.)

Törvényszéki csarnok.

A kulai úrbéri ügy a büntető bíróság előtt

a kulai úrbéri választmány tagjai ellen ¹² 7. sz. a. tett feljelentés folytán.

(Folytatás.)

A megye alispánja azonban még ezen 33508 ex. 1876 számú belügyminiszteri leirat után sem szűnt meg a kulai úrbéri választmány, illetve a volt úrbíresek magán ügyébe beavatkozni, és mivel a 851 mgb. 875 számú megyei határozattal melyben 5. úrbéri választmányi tagnak önkényes kizárásával s helyükbe Kula község képviselste által B. újtagnak bevalásztásával, tehát csak is egy 4. tagból álló választmány megalakításával az úrbéri választmány megbontani, s így működését leheltenné tennie nem sikerült, de hogy ebbel célját meg is elérhesse köpenyegén fordított egyet ismét és már nem restelte azt sem, hogy előbbi eljárásával szemben feltűnően ellenzők módon a hílf was heljen kann elnévő fogva, mitsem is törődvé azzal jogos-e, vagy illő-e?

tehát erőszakkal is oda törekedett, hogy az úrbéri választmány szaporitassék 11 tagra, s az ilyszzerű választandó 7 új tag segédelmével törekedett törvényes meghatalmazással ellátott 4. úrbéri választmányi tagot vagy is a törvényesen működő úrbéri választmányt intentióval együtt megsemmisíteni, hogy így azután már említett módon az úrbéri pénztárt önkényileg elalapítványozhassa — jövehet ő eszék. kir. Felsőlegnek legmagasabb elhatározása következtében a már 3. alatt eslatoltnak tanúsága szerint a tagosítási munkálatok folyama alatt a legszükségesebb teendők teljesítése közben is, már ezen úrbéri választmányt csak is 8 tagból állított, és 2. példányban a már fennebb is felhozottakkal fogva tehát az úrbéri választmányt 11 tagra szaporítása éppen semmi joggalalappal sem bír;

Az alispán urnak ilyszzerű jögtalan és egymással is egészen ellentétes eljárásai között a Nagyméltóság m. kir. Belügyminiszterium Alapító levelé kiállítására hivta fel az úrbéri választmány működő tagjait, ezek azonban minthogy az úrbéri pénztár meg annyira nem szaporodott, hogy a kerékzombán ezelőtt 100.000 forintos alapítványozás iránt alapító levelet kiállíthatának — de tekintettel az ismételt belügyminiszteri megszüretése egy felől másfelől pedig a megyehatóság illetve ennek alispánja részéről az úrbéri választmány irányában tapasztalt helytelen eljárás folytonosságára, azon biztos reményben, hogy az úrbéri választmány intentióit és kikötött feltételeit a Nagyméltóság m. kir. Belügyminiszteriumnál kellő méltatásra találандnak, az ismételt megszüretett alapító levelé a fogantatosíthatási idejének bekövetkezése előtt 4. úrbéri választmányi tag aláírásával 1881. évi márczius hó 5-én kiállított, és 2. példányban a megye alispánjához intézett megkereső és magyarozó levél kíséretében azonnal el is küldött — ennek beigazolására 11. alatt eslatolja másolatban vádolt a megye alispánjához intézett megkereső levelet, mely is szintén 4. úrbéri választmányi tag által lett aláírva és kéri ennek eredetjét a márczius hó 5-én 1881 évben kiállított 2 példány alapító levéllel együtt a megye törvényhatóságtól illetve alispánjától hivatalos úton beszeresni.

Az úrbéri választmány tagjai részéről kiállított alapító levelé daczára annak, hogy abban semmi államellenes törekvés vagy ezelő nem foglaltatik sőt éppen egészen hazafias érzületről tesz tanuskodást még is a még mai napon is érvényben és teljes joghatályában fennálló 1790 évi 23. t. cz. ellenére és ennek világos kinyilvánulásával a jó szándékú és jóhiszemű kiállított alapító levelé sem alaklíg, sem érdemileg helyesen kiállítottnak és elfogadhatónak nem tartatott s habár ily ürügy alatt vissza utasítva lett, még is teljes 6. év lefolyta után má napig sem küldött vissza, hanem jögtalanul visszatartatik a jelenben is, — e tényállás beigazolása végett eslatolja vádolt 12. alatt az alapító levelé visszautasításáról szóló egyszerű megyei értesítést melynek eredetjét hivatalból a megyetörvényhatóságtól beszeresni kéri;

beeslatolja továbbá másolatban 13. alatt a belügyminiszter urnak 1881. évi Junius 21-én 26131 ex. 881 sz. a. kelt azon jögtalan intézkedését, melyel az 1864-ik évben törvényesen megválasztott úrbéri meghatalmazottak úrbéri választmányának 11 tagra emelést rendel el daczára annak, hogy a tagosítási munkálatok megkezdése előtt ezer úrbéri választmány a 3/4 alatt immár esatolt legmagasb elhatározás következtében is, csak 8 tagból állott és ily számban véglegesen meg is állapított — s daczára annak, hogy a kulai volt úrbérek által kiállított és 1. alatt immár besatolt törvényes meghatalmazás csak is az abban névszerűment megnevezetteknek személyileg lett kötvé, és így ezeknek helyettesítését vagy kipótlását meg sem engedti, — de ezen fennebb idézett belügyminiszteri intézkedés annyira halad a jogok sérelmezésében, hogy önmagát sem kíméli a midőn ugyanezen belügyminiszteriumnak 8. alatt immár besatolt 33508 ex. 1876 számú leiratával egyenes elentében, még azt is elrendeli: hogy az úrbérválasztmányi határozatban foglalt intentiók és feltételeknek egyenes mellőzésevel állítassék ki új alapító levelé még pedig egészen illetékelemek által;

továbbá 14. alatt másolatban esatolja vádolt a m. kir. Belügyminiszteriumnak 1881. évi augusztus hó 26-án kelt abbéli leiratát — melyel az úrbéri választmány tagjai által — a törvény ellenes 11 tagra besatolt kiegészítések ellen, felfolyamodványláng tett jogos érvelések nyomán — azon törvényes kérelmek; hogy a 26131 ex. 1881 sz. alatti miniszteri intézkedés megváltoztassék, noha a latin közmondás szerint „consilium mutare in melius“ a m. kir. Belügyminiszterium tekintélynek csak is emelése szolgálhat volna, még is újból is elutasított: azon merer kitéllettel: „hogy a felfolyamodvány tárgyalhatónak nem találtatik“ — kéri vádolt ezen 37727 számú belügyminiszteri intézkedésnek eredetjét az ezzel kapcsolatos felfolyamodással és esatolmányival együttes beszeresést a megye levéltárolól;

(Folyt. köv.)
Felelős szerkesztő és lapfajlalkos: **DR. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KAROLY.**

A legjobb cigaretta-papír.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személyiségei által bebizonyított tény, hogy a „Les Dernières Cartouches“ cigaretta-papír, BRAUNSTEIN FRERES gyarából PARIS, 65 Boulevard Eximans a legkönnyebb és legkitűnőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vizsgálatainak átvettettek, úgy Dr. POHL, a bécsi egyetemi egyetem tanára, Dr. LIEBERMANN tanár a budapesti állami egyetemi állomás főnöke, újabb időben Dr. SOYKA Hygienie tanár által a prágai német egyetemen és mind ezen összehasonlító vizsgálatainak mindenkor azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRERES cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Vadói csak azon papír, melynek etique-tje melékelti rajzhoz hasonló és Braunstein Freres cégét viseli. Ezen cég cigarettapapírjain minden esomag annyit tartalmaz, a mennyi az etique-tjen feljegyezve van. — A gyár

BRAUNSTEIN FRERES
cég alatt Bécsben, I. ker. Schottenring 25. sz. rakottart tart cigarettapapírjai és cigarettaléveleket elárúsítasára. 24—25

„EQUITABLE“

Egysült Államokbeli életbiztosító-társaság
NEW-YORK-BAN.
Alapítottát: 1859-ben.

Biztosított töve	1888 végén a. e. 1.373.000.213 ft — kr.
13 hitelesíték	1888 384.930.827 . . .
Összes levetel	1888 67.207.482 . . . 50 .
Vagyoni	1888 237.607.300 . . .
A biztosítottaknak kifizetett	1888 29.511.182 . . . 50 .

Az összes nyereség a biztosítottak javára fordítottik és a közönség kötvényeként már a második díjreszt felzetése alkalmával fizetettik vissza, míg a fel- és a szabad Tomlin-terv szerint kötött biztosításoknál összegyűjtve a periódus végén szolgálják ki kispénzben.

Az „EQUITABLE“ minden kötvénye 3 illetve 2 esztendő múltán megtámadhatlanra válik, a mennyiben az esetre, ha a biztosítási díjzetése a kötvény értelmében megtörténtek, a biztosítottak követelményei egyáltalán nem utasítatnak vissza és a társaság azok kielégítésére feltétlenül kötelezve van. Ezen utítás által az „EQUITABLE“ biztosított ügyfeleinek teljes meggyugtatást nyújt arra nézve, hogy halál-esetben, az elhalálozás bebizonyítása után, a biztosítási összeg az illetékes kezébe, minden körülmények között azonnal kifizetetik.

Bővebb tudossággal, ugyszintő prospectusokkal és ajánlati úrlapokkal készségesen szolgálunk a fő- és kerületi ügynökökkel, nemkülönbön az

„EQUITABLE“ Magyarországi aligazgatósága
Magyar lezámitoló- és pénzváltó-bank
Budapest, V. Dorottya-utca 6. szám. 2-12

Községeknél külön árak!

Szaj- és körömfájás ellen

1-5 leghathatósabb szer a melyet szava-tolt kitűnő minőségben, kicsiben is jutányosan ajánl

Szávoszt Alphons

az országos magyar gazdasági egyesület pártfogása alatt álló magkereskedés és gazdasági czikkék üzlete

BUDAPESTEN, Arany-János utca 11. szám.

„Képes Családi Lapok“

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.
Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok“ jelenleg már az ország minden vidékén, a legtöbb művelt magyar közönség rendes házi barátai. — Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért, hogy mindig hazafias irányban s így van szerkesztve, hogy a serdülő leányka-nak is bátran a kezébe lehet adni, s o mellett az atyák, anyák és nagyanyák és mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találhatnak benne. — A „Hölgyek Lapja“ című mellékletünk a nők hű tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, a konyha, házi orvos, házi állatok és a divat köröböl megbízhatatlan közleményekkel kedveskedik. — A „Képes Családi Lapok“ képei, a legelső művészet esetjének köszönik létüket. — A „Képes Családi Lapok“ a lehető legjobb gyűjtemény nyújtani, s hogy hitvátságnak megfelelő, azt legjobban bizonyítja, immár 11 évi fennállása, mit halkanban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. — Minden laphoz egy külön, könyvről kőthető regény-meléklet van esatolva, mely évenként, 3-4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.

Előfizetési árak a „Képes Családi Lapok“, „Hölgyek Lapja“ című dívatlap s „Regény“ melléklettel együtt: egész évre 6 ft, fél évre 3 ft, negyed évre 1 ft 50 kr. — Előfizeték (a ho bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala, Budapest, V. Nagy korona-utca 20. sz. — A „Képes Családi Lapok“ heti lapból mutatószámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legelőszérűben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

A „Képes Családi Lapok“ szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, V. Nagykorona-utca 20. sz. 4-10

Rövid használat után már nélkülözhetetlen fogszűrő-szer.

Uj amerikai
A fogak szépsége
Glycerin fog-creme
(Arztlich megvizsgálva)

KALODONT

Sarg F. A. Fia és Társa
es. kir. udvari szállítók
Bécsben.
1 darab ára 35 kr.

Kapható Zomborban: 9-52
Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Gallé Emil gyógyszerárban.

A SOULAC-I APÁTSÁG (Franciaia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái

FOGVIZE, FOGPORA és FOGPASTÁJA

2 ARANY ÉREM : Brüssel 1880, London 1884

A legmagasabb kifizetésekk
Feltalálót: **1373** ik éven BOURSAUD PÉTER prior által

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használatát, napokint néhány eszept vízbe véve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságot melyeknek fehérségét és szilárságot kölcsönöz, a mennyiben a foghúst erősíti s teljesen egészségesé változtatja.

« Szolgálatot tesznék tehát olvasóinknak, midőn öket ezen régi és practicus köztiményekre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógyszer és a fogfájás ellen egyúttal óvszer képezik.»

A ház megjelölését 1887. évi. 106 & 108. számú Franciai foggyógyászati kongresszuson
Vezéringnyók **SEGUIN** 106 & 108. számú Franciai foggyógyászati kongresszuson

Vasuti menet-rend érvényes 1889. évi junius hó 1-étől.

Budapestről	812. vegyes vonat	802. személy vonat	814. vegyes vonat	Eszékéről Budapestre	813. vegyes vonat	801. személy vonat	811. vegyes vonat	GYORSVONAT. Budapest—Belgrád.	506.
Budapest	Indulás 9.40 este	2.40 dél.	8.10 reg.	Eszék	Indulás 5.12 reg.	4.04 dél.	Budapest	Indulás 2.40 dél.	
Kiskörös	1.59 reg.			Dráva-Szarvas	5.27	4.23	Szabadka	6.26 este	
Szabadka	5.34	6.37 este	2.10 dél.	Dálya	5.43	4.43	Ujvidek	8.21	
Tavankút	6.09	7.01	2.50	Erdőd	6.08	5.24	Belgrád	10.05 éjjel	
Bajmok	6.40	7.20	3.19	Gömbös	9.15 reg.	7.08			
Nemes-Milities	7.25	7.49	4.12	Szánta	9.24	7.21			
Zombor	8.05	8.09	5.00	Prigrl. Szt.-Iván	9.54	7.34			
Prigrl.-Szt.-Iván	8.36	8.29	5.35	Zombor	10.49 dél.	8.00			
Szánta	8.55	8.42	5.57	Nemes-Milities	11.13	8.14			
Gömbös	9.11	8.53	6.16	Bajmok	12.00 dél	8.49			
Erdőd	10.40 dél.	9.43		Tavankút	12.22	9.04			
Dálya	10.59	9.55		Szabadka	12.55	9.27			
Dráva-Szarvas	11.50	10.27 éjjel		Kiskörös					
Eszék	Erkezés 12.21 dél	10.50		Budapest	Erkezés 7.30 este	1.25 dél	6.40 reg.		

Csatlakozások:

- Szabadka—Baja: Szám-vonat 2.45 dél. Vegy-vonat 5.45 reg.
- Baja—Szabadka: Szám-vonat 10.26 reg. Vegy-von. 6.50 este.
- Szabadka—Ujvidek: Szám-vonat 1.40 dél. Vegy-vonat 5.24 reg.
- Ujvidek—Szabadka: Szám-von. 11.16 dél. Vegy-von. 7.19 este.
- Szabadka—Sziged: Szám-von. 2.35 ó.c.e. 5.10. 6.32. 7.40. este.